

SKANDINAVIENS VECKLAREFJÄRILAR

BESKRIFNA AF

H. D. J. WALLENGREN.

Fam. TORTRICIDES.

Vecklarne skiljas från öfriga fjärilfamiljer därigenom, att de ega en dorsalnerv på framvingarne, hvilken har dubbel rot, på bakvingarne däremot tre abdominalnerver, af hvilka dorsalnerven (den mellersta) har dubbel rot och äro vingarne ofvantill mellan båda dessa rötter fördjupade samt ofta i fördjupningen försedda med hårpensel; vingarne äro odelade, fullt utvecklade, sällan hos honan förkrympta, men då åtminstone räckande till anus; de bakre hafva högst ej mer än 8 nerver (abdominalnerverna oräknade), då såväl de från vingbasen som de från diskfältet utgående beräknas, och deras fransar äro vid anahörnet alltid betydligt kortare än vingbredden, äfven om de äro ovanligt förlängda; oceller finnas alltid; öfre palper saknas; de nedre däremot äro fullt utvecklade, men deras sista led är aldrig sikelformig eller nålformigt tillspetsad; fötterna äro korta, kraftigt byggda och baktibierna kortare än dubbla längden af låren, alltid försedda med 2, blott hos *Exapate* ♀ med 1 par sporrar; antennerna äro borstformiga; bakvingarne hafva alltid hållhake, men äro aldrig lancettformiga.

Familjen delas i följande grupper:

- I:o. Bakre mediannerven på bakvingarne ofvantill mot basen helt naken.
- A) Tungan hornartad och spiralformig, sällan kort, men likväl antydd.
 - 1) Bakvingarne med oberoende nerv.
 - a) Framvingarnes subulnargren utgår från eller innanför midten af diskfältet..... **1 Tortricidæ.**

- b) Framvingarnes subulnargren utgår från diskfältet strax bakom
 dettas bakre hörn..... **2 Conchylididæ.**
- 2) Bakvingarne utan oberoende nerv; tunga kort, men aatydd
3 Tortricodidæ.
- B) Tunga alldeles ingen: vingar hos ♀ förkrympta, räcka till anus
4 Exapatidæ.
- II:o. Bakre mediannerven på bakvingarne ofvantill mot basen hårig på längre
 eller kortare stycke **5 Grapholitidæ.**

I. Gruppen Tortricidæ GN.

Bakvingarnes bakre mediannerv mot basen helt naken och samma vingar ega oberoende nerv, som utgår från diskfältets tvärrnerv nära intill styloidgrenen, sällan midt emellan denna och subradialgrenen; styloid och ulnargrenen utgå från samma punkt på diskfältet, sällan förenade i gemensam stam. Tungan är hornartad och spiralformig, tämligen lång, endast hos en art kort, men likväl antydd. Framvingarnes subulnargren utgår ur diskfältet från dettas midt eller innanför midten.

Arterna, hvars larver merendels lefva inuti sammanvecklade eller sammanspunna blad och ega 16 fötter, fördelas på följande släkten:

- I:o. Framvingarnes framkant med djup inskärning på midten *Rhacodia.*
- II:o. Framvingarnes framkant helbräddad, utan inskärning på midten.
- A) Bakvingarnes fransar i anahörnet betydligt förlängda.
- a) Framvingarnes spets trubbig, ej sikelformig *Teras.*
- b) Framvingarnes spets sikelformig *Dictyopteryx.*
- B) Bakvingarnes fransar i anahörnet föga längre än i utkanten.
- I:o) Bakvingarnes radial- och subradialgrenar ur främre hörnet af diskfältet, stundom förenade i gemensam stam.
- a) Bakvingarnes oberoende nerv utgår från diskfältets tvärrnerv nära intill styloidgrenen; baktibiernas inre sporre betydligt längre än den yttre; framvingarnes utkant rät.
- 1) Framvingarnes metacarpalgren enkel, ej grenig.
- (a) Thorax glatt, utan uppstående hårborste baktill *Tortrix.*
- (b) Thorax med uppstående hårborste baktill *Lophoderus.*
- 2) Framvingarnes metacarpalgren tvågrenig.
- (a) Palperna framåtsräckta, näbbformiga, 3 gånger längre än hufvudet *Onectra.*
- (b) Palperna uppåtsstigande, ej näbbformiga, föga längre än hufvudet *Amphysa.*

- b) Bakvingarnes oberoende nerv utgår från diskfältets tvärvner längre ifrån styloidgrenen; baktibiernas inre sporre knappt längre än den yttre: framvingarnes utkant afrundad.
- 1) Framvingarnes diskfält med 2 delningsnerv... *Ablabia*.
 - 2) Framvingarnes diskfält med 1 delningsnerv... *Cnephasia*.
- 2:o) Bakvingarnes radial- och subradialgrenar ur skilda ställen af diskfältet, den förre ur främre sidan, den senare ur främre hörnet, aldrig förenade i gemensam stam; bakvingarnes oberoende nerv uppriinner nästan midt emellan styloid- och subradialgrenarne
Olindia.

1. Släktet *Rhacodia* HÜBN.

Bakvingarnes fransar i anahörnet betydligt förlängda, så att de nästan bilda en längre tand; oberoende nerven utgår från diskfältets, ofta framtill otydliga tvärvner, nära intill styloidgrenen; radial- och subradialgrenarne utgå ur främre hörnet af diskfältet; styloid- och ulnargrenarne ur samma fälts bakre hörn. Framvingarnes subulnargren utgår från midten eller något innanför midten af diskfältet; sesamoidgrenen utlöper i framkanten; metacarpalgrenen är enkel, ej grenig. Thorax är glatt, utan uppstående hårborste baktill. Framvingarne breda; spetsen sikelformig; framkanten nära basen starkt böjd och i midten försedd med en djup och lång inskärning. Bakvingarne äro tämligen breda, strax bakom spetsen något insvängda. Palperna långa och spetsiga. Antennerna hos ♂ med mycket korta cilier. Framvingarne med upprättstående fjäll där och hvar i disken.

1. *Rh. caudana* FAB. Framvingarne ljust violettgrå med korta, matta, brunaktiga tvärstreck; i inkanten smalt blekgula; i framkantens midt djupt inskurna.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. p. 3. 1.

Var. emargana FAB. Framvingarne blekgula, med nätformigt förbundna violettbruna småstrek och ett bredt, obestämdt, violettbrunt tvärband.

Larven blekgrön med blekgult hufvud; lever på säl, vide och poppelarter.

Artens egentliga flygtid inträffar på sensommaren och hösten. Inom Sverige är den anmärkt icke blott i de sydligaste provinserna utan äfven i Lappmarkerna och inom Norge har den blifvit uppgifven från Gudbrandsdalen. *Var.* ej ännu hos oss träffad.

2. **Rh. effractana** FROEL. Framvingarne mörkt violettgrå med korta, matta brunaktiga tvärstreck; inkanten af samma färg; framkantens midt grundt inskuren.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 3. 2.

Tillhör inom Sverige de mellersta och de mera nordliga provinserna och har där blifvit träffad sydligast i Vestergötland och nordligast i Norrbotten. Inom Norge är den däremot funnen både vid Kristiania, på Dovre och i Finnmarken. Flygtiden infaller i augusti och september månader och uppehåller arten sig då på fuktiga ställen. Anses af flere förf. såsom var. af föregående.

2. Släktet *Teras* TREIT.

Bakvingarnes fransar i anahörnet betydligt förlängda, så att de nästan bilda en längre tand; oberoende nerver utgår från diskfältets, ofta framtill otydliga tvärnerv nära intill styloidgrenen; radial- och subradialgrenarne utgå ur främre hörnet af diskfältet; styloid- och ulargrenarne ur samma fälts bakre hörn. Framvingarnes subulnargren utgår från midten eller något innanför midten af diskfältet; sesamoidgrenen utlöper i framkanten; metacarpalgrenen är enkel, ej grenig. Thorax är glatt, utan uppstående hårborste baktill. Framvingarne tämligen jämbreda; spetsen trubbig, ej sikelformig; framkanten nära basen starkt böjd, men helbräddad, utan inskärning, på sin höjd något konkav på midten. Bakvingarne jämbreda, strax bakom spetsen något insvängda. Palperna merendels längre än hufvudet, midtelleden merendels något tillspetsad. Antennerna hos ♂ med mycket korta cilier. Framvingarne oftast med upprättstående fjäll där och hvar i disken eller med en stor fjällknöl i midten.

Arterna sitta med platt på hvarandra lagda vingar, hvars inkanter stöta tillsamman, och de uppehålla sig på trädstammar, bland buskar, torrt löf o. s. v. samt framkomma i synnerhet mot hösten. En del öfvervintra också och framkomma om våren.

Öfversigt af arterna.

I:o. Framvingarne i midten med en hög, ganska stor, af vertikalt uppstående fjäll bildad borste 1 *Cristanum*.

II:o. Framvingarne utan någon sådan borste, men oftast med spridda upprättstående fjäll.

A) Framvingarne med upprättstående spridda fjäll i disken.

1) Hufvud och halskrage bruna eller svartaktiga; thorax och framvingarnes bas hvitaktiga **2** *Variëganum*.

2) Hufvud, halskrage och thorax af samma färg som framvingarnes bas, hvilken ej är hvit.

(A) Framvingarnes grundfärg ljusgrön eller med ljusgrön inblandning.

a) Framvingarne likformigt gröna med spridda svarta streck och fläckar **3** *Literanum*.

b) Framvingarne gröna med hvit inblandning och fina svarta småstreck **4** *Squamatum*.

(B) Framvingarne hvita eller ljusgrå, utan grön, gul eller brunaktig inblandning.

a) Framvingarne med spridda mörka atomer **5** *Niveanum*.

b) Framvingarne med 2 svartbruna framkantsfläckar och 1 sådan diskfläck **6** *Boscanum*.

(C) Framvingarne gula eller blekt tegelröda.

a) Framvingarne med stor tresidig brun eller svartgrå framkantsfläck.

(1) Framkantsfläcken räcker till vingspetsen ... **7** *Rufanum*.

(2) Framkantsfläcken slutar tämligen långt innanför vingspetsen **8** *Comparanum*.

b) Framvingarne utan tresidig, brun eller svartgrå framkantsfläck men ofta med 2 mörka framkantsfläckar och 1 bakom dessa, hvilka ofta sammanflyta och då omsluta en ljus framkantsfläck; sällan med sned, firsidig, rödbrun framkantsfläck.

(1) Framvingarne guldgula eller rödgula; framkanten vid basen rostbrun **9** *Aspersanum*.

(2) Framvingarnes framkant vid basen ej mörkare än vingen för öfrigt.

(a) Framvingarne blekt tegelröda med firsidig, men mindre tydlig, brunröd, sned fläck i framkanten

10 *Lithargyanum*.

(b) Framvingarne ockragula, brunaktigt röda eller grågula, utan fläck i framkanten, men merendels med 3 mörka fläckar eller en tresidig fläck, som framtill innesluter en ljusare, eller framvingarne enfärgade **11** *Ferruganum*.

(D) Framvingarne ljusare eller mörkare bruna eller rödbruna, eller grå eller hvitaktiga med brun eller brunröd, sällan svartaktig eller grön inblandning eller med sådana teckningar.

a) Framvingarne bruna, i utkanten med bredt, hvitt, ej vingspetsen hinnande tvärband **12** *Fimbrianum*.

b) Framvingarne utan bredt, hvitt tvärband i utkanten.

(1) Framvingarne med grön glans **13** *Abietanum*.

- (2) Framvingarne utan grön glans.
- (a) Framvingarnes framkant jämt böjd. (Hufvud och thorax rödbruna; framvingarne rödgrå eller hvitgrå med 2 brunröda tvärband)..... **14 Maccanum.**
- (b) Framvingarnes framkant vid basen hastigt och starkt böjd.
- *) Framvingarne hvitaktiga, hvitaktigt gula eller rödgrå med 1 merendels afbrutet, rödbrunt eller svartbrunt tvärband och 1 därmed ofta sammanflytande framkantsfläck **15 Tristanum.**
- ***) Framvingarne gråhvita eller grå med stor, mer eller mindre bestämd och tydlig, till vingspetsen räckande, matt brunröd eller mörkgrå framkantsfläck, som stundom är upplöst i 2 afbrutna tvärband **16 Sponsanum.**
- ****) Framvingarne ljusare eller mörkare bruna med svart strimma från basen till spetsen **17 Umbranum.**
- *****) Framvingarne glänsande askgrå med roströd, framtill med gult ifylt framkantsfläck, som ej hinner vingspetsen..... **18 Schallerianum.**
- *****) Framvingarne utan tydlig framkantsfläck eller med en mörk, ej framtill med gult ifylt sådan, hvilken ej hinner vingspetsen **19 Hastianum.**
- b) Framvingarne utan spridda upprättstående fjäll i disken.
- 1) Framvingarne lifligt brunröda med mer eller mindre inblandning af hvitt **20 Mixtanum.**
- 2) Framvingarne askgrå med brunröd inblandning och mer askgrå framkant, och mer eller mindre tydliga längsgående rader af svarta punkter mellan nerverna **21 Logianum.**

1. **T. cristanum** FABR. Framvingarne med hög, ganska stor, af vertikalt uppstående fjäll, bildad, snöhvit eller rödbrun borste i midten. Palperna 2 gånger så långa som hufvudet. *Var. a.* Framvingarne rödbruna med snöhvit eller ockragul strimma längs inkanten. *Var. b.* Framvingarne grå med orangegul strimma längs disken från basen till bakom midten; framkanten mörkt rödbrun och inkanten mer eller mindre hvitstrimmig. *Var. c.* Framvingarne blekt brunaktiga med stor grå fläck i utkanten och hvit eller gulaktig inkant. *Var. d.* Framvingarne rödaktigt gråbruna med bred hvit strimma från framkanten inåt midten, mötande en annan hvitaktig strimma från framkanten. — Emellan dessa finnas otaliga öfvergångar.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 3. 3.

Flygtiden infaller i augusti och september månader. Hittills är arten hos oss endast funnen på Kinnekulle i Vestergötland.

2. **T. varieganum** SCHIFF. Framvingarne gulhvita från basen till midten, derefter till utkanten snedt bruna och i färggränsen med upprätt stående fjäll; antydning till ett mörkare tvärband genom en ljusare strimma från framkanten till anahörnet. Palperna $1\frac{1}{2}$ gång så långa som hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 4. 9.

1. *Var. Osbeckiana* THBG. Framvingarne hvita med en af uppräta fjäll bildad svart båge i midten, bak till rostbruna med snedgående bruna tvärlinier af upprättstående fjäll.

2. *Var. Abilgaardana* TREIT. Framvingarne gulhvita, starkt uppblandade med mörkgrått, därefter ljusare eller mörkare rostbruna med violettroda eller violettblå ställen och linier.

3. *Var. nyctemerana* HÜBN. Framvingarne hvita och i yttre hälften svartbruna med blåaktiga, matta blylinier.

Flygtiden infaller i juli och augusti månader och den gröna, med brunt hufvud försedda larven skall lefva på *Rosa*, hagtorn, fruktträd och hassel. Arten förekommer i södra och melleista Sverige åtminstone ända till Upsala. Inom Norge är den anmärkt i Odalen. 3:dje var. ej funnen hos oss.

3. **T. literanum** LIN. Framvingarne blekgröna, stundom streckade med ockragult, med talrika upprättstående svarta och gröna fjäll samt här och där några svarta småstreck; ofläckade fransar. Palperna $1\frac{1}{2}$ gång så långa som hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 4. 10.

Flygtiden infaller under juli och augusti månader, då man finner fjärilen sittande bland lichenes på ekstamma, därifrån han knappt uppflyger. Larven lefver på ek och förpupas mellan sammanspunna ekblad. Arten är hos oss funnen med säkerhet endast i Skåne och Halland.

4. **S. squamanum** FABR. Framvingarne blekgröna eller askgrå med vit eller blåvit inblandning, med öfver allt upprättstående hvita och svarta fjäll; ofta finnas fina, svarta, korta tvärstreck, som stundom sammanflyta till tvärlinier, eller finnas fina, svarta, korta långstreck spridda öfver disken; fransarne med svarta punkter vid roten. Palperna $1\frac{1}{2}$ gång så långa som hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 4. 11.

Flygtiden infaller under höstmånaderna och larven lefver på ek. Anses af flera såsom varietet af föregående. Hittills blott funnen i Skåne.

5. **T. niveanum** FABR. Framvingarne hvita med fina svarta punkter och i tvärrader ställda upprättstående fjäll, samt stundom med ett genom mörk skuggning antydt tvärband. Palperna $1\frac{1}{2}$ gånger så långa som hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 4. 12.

Larven lefver på björk och fjärilen träffas i augusti och september månader på björkstammar. Stundom förekommer den efter öfvervintringen i april och maj. Inom Sverige har den blifvit anmärkt i nästan alla provinser ända upp i Norrbotten och inom Norge åtminstone vid Kristiania och i Odalen.

6. **T. boscanum** FABR. Framvingarne hvita med 2 svarta, nästan sammanflytande fläckar vid midten af framkanten och bakom dessa en annan sådan i diskfältet; för öfrigt några små grå fläckar och skuggningar. Palperna $1\frac{1}{2}$ gång så långa som hufvudet.

FABR. E. S. 260. H. S. IV. 147. VI. 155. STAINT. Man. II. 231. HEIN. II. 1. 20. *cerusana*. HUBN. 63. TREIT. VIII. 182.

Var. parisiiana GN. Framvingarne grå med 2 rödaktiga skuggningar i framkanten, den ena innanför och den andra utanför midten, samt en annan dylik i disken men mörkare.

GN. Ind. p. 8. H. S. f. 4—6. IV. 153. HEIN. II. 1. 21. *scabrana*. STAINT. Man. II. 231.

Larven är grön, lefver mellan sammanspunna blad på alm och björk. Flygtiden infaller i juli och augusti månader. Varieteten, men ej hufvudarten, har blifvit funnen i Skåne.

7. **T. rufanum** FABR. Framvingarne blekare eller mörkare ockragula med stor tresidig grå fläck vid midten af framkanten och som räcker ut i vingspetsen samt en mindre grå inkantsfläck nära basen; framkanten från basen till midten bredt hvitaktig eller skiffergrå. Palperna 2 gånger så långa som hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 4. 15.

Larven skall lefva på *Rubus idæus*, men enligt engelska entomologer på vide och enligt andra på *Myrica Gale*. Artens

flygtid infaller i juli, augusti och september månader. Anträffad i Skåne och Blekinge samt inom Norge vid Kristiania.

8. **T. comparanum** HÜBN. Framvingarne smutsigt gråaktigt ockragula, med mer eller mindre rödaktig anstrykning och en tresidig brun eller svartbrun fläck vid midten af framkanten, ej räckande till vingspetsen, samt en kort mörk streck nära basen af inkanten. Palperna $1\frac{1}{2}$ gång så långa som hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 5. 17.

Larven skall lefva på vide och sälg. Under augusti månad funnen i Vestergötland och inom Norge i Odalen. Anses af flera såsom varietet till *T. Schallerianum* (n:o 18).

9. **T. aspersanum** HÜBN. Framvingarne gulgula eller rödgula med rostbrun fläck i framkantens bas och en liten sådan fläck nära basen i inkanten, utanför framkantens midt en stor tresidig rostbrun fläck och rostbrun eller mörkbrun utkantslinea. Palperna korta och trubbiga, $1\frac{1}{2}$ gång så långa som hufvudet.

HÜBN. f. 259. STAIN. Man. II. 235. HEIN. II. 1. 24.

Adpersana TREIT. X. 3. 262 (ferrugana var.) H. S. f. 406. IV. 146. VI. 155.

Larven är gulaktig med brunt eller svart hufvud och lefver på *Spiræa filipendula*, *Poterium sanguisorba*, *Comarum* och *Potentilla anserina*. Flygtiden infaller i juli och augusti månader och arten har blifvit anmärkt i Gudbrandsdalen.

10. **T. lithargyranum** H. S. Framvingarne ljust tegelröda med en brunröd, fyrsidig, ofta matt fläck i framkanten.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 5. 19. HEIN. II. 1. 26.

Hittills blott funnen i Skåne. Larven skall lefva på ek och bok. Anses af flera såsom var. af följande.

11. **T. ferruganum** SCHIFF. Framvingarne blekt ockragula, rödgrå eller brunröda, med mörkare retikulation och stundom med spridda svarta punkter; framkanten med en tresidig brunröd eller svartaktig fläck, som i själfva framkanten innesluter en annan af grundfärgen och bakom sig i disken har en brunröd eller svartaktig, därmed ofta sammanflytande fläck; utkantslinien matt och obestämd. Palperna korta och trubbiga, $1\frac{1}{2}$ gång så långa som hufvudet.

Var. tripunctana HÜBN. Framvingarne med 2 brunröda framkantsfläckar och bakom dessa en annan dylik i disken.

Var. Framvingarne med svart eller brun inkantsfläck.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 5. 18.

Larven blekgrön med hufvudet och 2:dra segmentet svarta eller brunaktiga; lefver på björk, ek och bok.

Flygtiden infaller i augusti och september månader, men arten träffas äfven på våren och förekommer i hela Sverige ända upp i Lappmarkerna samt i Norge ända upp i Finmarken.

12. **T. fimbrianum** THBG. Framvingarne bruna med 2 vågiga mörkbruna, mer eller mindre afbrutna tvärlinier, spridda mörkbruna punkter, och vid utkanten ett bredt, hvitt tvärband, som ej hinner vingspetsen.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 3. 7.

Hittills hos oss funnen blott i Vestergötland.

13. **T. abietanum** HUBN. Framvingarne blekbruna eller svartbruna med grönaktig glans, ofta enfärgade med starka uppstående fjäll, men äfven ofta med obestämda ljusare fläckar och band, stundom vit fläck vid basen, i det ljusa tvärbandet och nära anahörnet; inkanten ofta lergul.

Var. Framvingarnes hela bas hvit eller roströd.

HUBN. f. 275. 276. TREIT. X. 3. 131. H. S. IV. 150.

HEIN. II. 1. 15.

Flygtiden infaller i september och oktober, då arten träffas i granskogar. Hittills blott funnen i norra Skåne samt i Blekinge och vid Kristiania. Larven säges lefva på *Salix caprea*, men föga troligt, utan sannolikast på gran.

14. **T. maccanum** TREIT. Framvingarna hvitgrå eller rödgrå, hos ♂ tämligen tillspetsade; 2 brunröda, i yttre brädden obestämda tvärband, det mellersta i inre brädden begränsadt af en mörkbrun linie, det yttre däremot, som upprinner nära vingspetsen, hinner ej inkanten; nära basen en mörkbrun linie, stundom äfven ett smalare tvärband; i framkanten nära spets en några ljusa hakar; i disken spridda mörka småstreck.

Var. De mörka tvärbanden hinna ej öfver diskens midt eller den ljusa grundfärgen bildar ljusa tvärband mellan de mörka, fullständiga banden.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 3. 6.

Larven skall lefva på *Vaccinium*, *Myrtillus* och *Ledum*

palustre och träffas arten såväl på våren och tidigt på sommaren som under höstmånaderna.

Funnen i Sveriges mellersta och norra provinser samt inom Norge vid Kristiania, på Dovre, i Saltdalen och Finmarken.

15. **T. tristanum** HÜBN. Framvingarne hvitaktigt ockragula, vitgrå, gråaktigt okragula eller rödgrå med rödbrunt eller svartbrunt, afbrutet tvärband och stor, tresidig fläck af samma färg i framkanten, ofta med tvärbandet sammanflytande. Palperna $1\frac{1}{2}$ gånger så långa som hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 4. 8.

Larven blekt olivgrön med dragning åt gult, hufvudet blekgult; lefver på *Viburnum opulus*.

På hösten träffad i Vestergötland, Dalarne, Lappland och på Dovre.

16. **T. sponsum** FABR. Framvingarne hvitaktiga eller blekgrå med mörk tvärlinie nära basen, mörkare, stundom rödbrunt baktill afbrutet tvärband och en mörkgrå eller roströd, tresidig, ofta med tvärbandet sammanflytande fläck i framkanten, räckande vingspetsen. Palperna $1\frac{1}{2}$ gång så långa som hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 4. 14.

Larven grön, skall lefva på *Rubus*, ek och bok och flygtiden infaller i juli, augusti och september.

Anmärkt i södra och mellersta Sverige åtminstone ända in i Upland.

17. **T. umbrinum** HÜBN. Framvingarne ljusare eller mörkare bruna med en tydlig mörkbrun, baktill gaffelformig strimma från midten af basen till vingspetsen, hvilken strimma är på midten försedd med en blek fläck; åtskilliga upprättstående fjäll i disken.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 3. 5.

Under augusti månad funnen i Skåne. *Larven* lefver på al, vide, *Sorbus aucuparia*.

18. **T. schallerianum** LIN. Framvingarne glänsande askegrå med matt ockragul anstrykning och bred, tresidig, ej till vingspetsen hinnande, roströd framkantsfläck, som i inre brädden begränsas af en hvitaktig linie och i framkanten har en gul

fläck; nära basen en rad svarta upprätt stående fjäll. Palperna $1\frac{1}{2}$ gång så långa som hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 4. 16.

Larven skall lefva på vide, *Comarum*, *Potentilla* och *Symphytum officinale*. Den är grön med ljus- eller mörkbrunt hufvud, svarttecknade mundelar och halssköld.

Flygtiden är juli, augusti och september månader, då arten blifvit träffad i nästan alla Sveriges provinser ända upp i Lappmarkerna samt i Odalen och vid Trondhjem i Norge.

19. **T. hastianum** LIN. Framvingarne purpurbruna med ett från framkanten till inkanten snedt gående hvitgrått, inåt och utåt af uppräta fjäll begränsadt tvärband, samt nära anahörnet en grå fläck af växlande form, men stundom nästan såsom ett band sträckande sig utmed utkanten till vingspetsen, genom hvilka båda band en stor tresidig fläck af grundfärgen då afskiljes. Palperna 2 gånger så långa som hufvudet.

1. *Var. coronana* THBG. Framvingarne svarta med snedt, tandadt, rostgult, vitkantadt och vingkanterna ej hinnande tvärband.

2. *Var. Byringerana* HÜBN. Framvingarne mörkbruna och tvärteckningarne skarpt begränsade, svartbruna.

3. *Var. combustana* HÜBN. Framvingarne längs framkanten mörkbruna, småningom inåt till inkanten öfvergående i gult.

4. *Var. radiana* HÜBN. Framvingarne mörkbruna, mot utkanten med gulaktiga strålförmiga långstreck och bredt smutsgul framkant.

5. *Var. Mayrana* HÜBN. Framvingarne mörkbruna med bred, hvit, långsgående mittelstrimma, som utåt i inre brädden är trappformig och därefter blir smalare, men ej hinner vingspetsen.

6. *Var. aquilana* HÜBN. Framvingarne enfärgadt gråbruna l. mörkröda med eller utan blekare nerver; hufvud och thorax hvitgula.

7. *Var. opacana* HÜBN. Lik föregående, men hufvud och thorax af framvingarnes färg.

8. *Var. centrovittana* WOOD. Framvingarne med en från basen kommande, långsgående, svart strimma och framom denna i disken ett långsstående svart streck.

9. *Var. apiciana* HÜBN. Lik föregående, men den svarta långsgående strimman är framtill vit begränsad.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 3. 4.

Larven blekgrön med brunt eller grönt hufvud och lefver mellan sammanspunna blad på *Salix caprea*, *S. viminalis* och *S. purpurea* samt äfven på *Populus tremula*.

Under augusti och september månader träffad inom Sverige, både i Skåne och Lappmarkerna samt de flesta mellanliggande provinserna, samt inom Norge vid Kristiania och Bergen. En mängd mellanformer, som förena ofvan uppräknade varieteter, förekomma.

20. **T. mixtanum** HÜBN. Framvingarne brunröda med vit inblandning vid bas och utkant samt 2 gråhvita snedband. Palperna 1 $\frac{1}{2}$ gång så långa som hufvudet.

1. *Var.* Framvingarne silfvergrå, streckade med brunt, med en chokoladbrun tvärlinie nära basen, ett sådant tvärband och en stor framkants fläck af samma färg.

2. *Var. arcticana* GN. Framvingarne bruna med violett och rostgul inblandning, ett oregelbundet, blekare, i midten rostgult, bakåt utvidgadt, bredt tvärband och stundom i anahörnet en fläck af samma färg som tvärbandet.

HÜBN. f. 215. TREIT. X. 3. 134. H. S. IV. 148.

Var. 1. STAINF. Man. II. 230. Var. 2. GN. Ind. p. 10.

Under september och oktober funnen bland ljung i Skåne. Larven skall lefva mellan sammanspunna qvistar af ljung och vara mörkgrön med svart hufvud. Var. 2 är för förf. okänd, men uppgifves vara funnen i Lappland.

21. **T. logianum** LIN. Framvingarne askgrå med spridda, fina, svarta punkter, stundom med antydning till en mörkare tresidig framkantsfläck, som hinner vingspetsen och ofta i inre vinkeln har en vit fläck.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 4. 13.

Under augusti och september månader träffad såväl i Skåne som i de flesta öfriga provinserna ända upp i Lappmarken och inom Norge på Dovre och vid Kristiania. Larven lefver på *Myrica gale*, *Vaccinium* och *Myrtillus*.

3. Släktet: *Dictyopteryx* STEPH.

Liknar till alla delar föregående slägte, men framvingarnes spets är sikelformigt utdragen och vingarne hafva delvis upprättstående fjäll.

1. *D. reticulata* STRÖM. Framvingarne halmgula med brun, nätformig teckning och bredt brunt tvärband, som i framkanten är bredast samt Y-formigt deladt. Palperna $1\frac{1}{2}$ gång så långa som hufvudet.

1. *Var.* Framvingarne rödaktigt ockragula med rödbrun, nätformig teckning, ett föga mörkare tvärband och en dylik framkantsfläck nära vingspetsen.

2. *Var.* Framvingarne rödaktigt ockragula med svart fläck på vingvecket nära basen och bred, svart skuggning nära midten af inkanten.

Tortrix reticulata STRÖM. Kongl. Dansk. Vidensk. Sellsk. Skrift. 1783. p. 83. *Teras contaminanum* WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 5. 22.

Larven gulaktigt grön med brunaktigt hufvud; lever mellan sammanspunna blad på hagtorn, slån och frukträd.

Under augusti och september månader i hela Sverige ända in i Lappmarkerna samt i Norge anmärkt vid Kristiania och Söndmön.

4. Släktet: *Tortrix* LIN.

Bakvingarnes fransar i anahörnet ej särdeles längre än i utkanten; oberoende nerven utgår från diskfällets tvärnerv nära intill styloidgrenen; radial- och subradialgrenarne utgå ur främre hörnet samt styloid- och ulnargrenarne ur bakre hörnet af diskfältet, stundom förenade i gemensam stam. Framvingarnes subulnargren utgår från diskfältet något bakom midten af detta; sesamoidgrenen utlöper i utkanten; metacarpalgrenen enkel, ej grenig. Thorax glatt, utan uppstående hårbörste baktill, men stundom med några uppåtriktade fjäll. Framvingarne breda; spetsen ej sikelformig; framkanten nära basen starkt böjd, men helbräddad,

utan inskärning på midten, utkanten rät. Bakvingarne ofta strax bakom spetsen något insvängda. Palperna merendels uppåtstigande, längre än hufvudet, stundom mycket korta, stundom förlängda och framåtsträckta. Antennerna hos ♂ med mycket korta cilier. Framvingarne knappt med några upprättstående fjäll i disken, aldrig med fjällknölar. Baktibiernas inre sporre betydligt längre än den yttre.

Arterna sitta med nedböjda och takformigt öfver abdomen lagda vingar och deras flygtid infaller i allmänhet under sommar-månaderna. De hvila om dagen på blad och växternas stammar och stjälkar eller flyga bland gräset. Ingen art öfvervintrar såsom imago. Larven lever merendels i sammanvecklade blad.

Öfversigt af arterna.

I:o. Antennerna hos ♂ med urhålkning på 1:sta leden; framvingarnes framkant hos ♂ något flikformigt omslag mot basen. (*Pandemis* HUBN.) Palperna tydligen längre än hufvudet.

A) Hufvud och palper hvitaktiga 1 *Cinnamomeana*.

B) Hufvud och palper ej hvitaktiga, på sin höjd föga ljusare än framvingarne.

1) Bakvingarne enfärgadt brungrå.

a) Framvingarnes mittelband något tandadt 2 *Heparana*.

b) Framvingarnes mittelband ej tandadt 3 *Ribeana*.

2) Bakvingarne vid basen grå, i spetsen bredt ljusgula eller gulhvita 4 *Corylana*.

II:o. Antennerna hos ♂ utan urhålkning på 1:sta leden.

A) Framvingarnes framkant hos ♂ med nedstruken hårlighet, som betäcker ett mer eller mindre tydligt, flikformigt omslag närmare basen. (*Cacoesia* HUBN.) Palperna ej längre än hufvudet.

1:o) Bakvingarne helt och hållet eller åtminstone i framkanten hvitaktiga.

(A) Framvingarne med 1 mörkare tvärband och 1 stundom genom en linie till anahörnet fortsatt mörk framkantsfläck nära vingspetsen.

a) Bakvingarne i inkanten grå, undertill utan mörk vattning 5 *Semialbana*.

b) Bakvingarne i inkanten ej grå, undertill med mörk vattning i spetsen 6 *Modeeriana*.

(B) Framvingarne med 2 kanelbruna tvärband och 1 sådan framkantsfläck 7 *Strigana*.

2:o) Bakvingarne enfärgadt grå eller grå med ockragul spets.

(A) Framvingarnes fransar mot vingspetsen mörkare.

- a) Framvingarne violetta, ockragula eller rostfärgade med obe-
stämd och liksom afnött, mörk framkantsfläck nära spetsen.
- 1) Bakvingarne hos båda könen i spetsen bredt orangegula,
framvingarnes teckningar liksom afnötta... **8 Podana.**
- 2) Bakvingarne hos ♂ icke eller föga ockragula, hos ♀
helt eller i främre hälften ockragula; framvingarnes
teckningar mera skarpa **9 Piceana.**
- b) Framvingarne olivgröna med rostfärgade fläckar; framkants-
fläcken skarp, firsidig **10 Xylosteana.**
- c) Framvingarne brungrå med kastaniebruna fläckar; fram-
kantsfläcken förlänger sig utan afbrott smalt till anal-
hörnet **11 Cratægana.**
- d) Framvingarne askgrå med brunt tvärband och brun fram-
kantsfläck **12 Musculana.**
- (B) Framvingarnes fransar mot vingspetsen ej mörkare.
- a) Framvingarnes framkantsfläck antingen själf eller genom en
från honom utgående, skarp, slingrande linie fortsatt till
anahörnet **13 Rosena.**
- b) Framvingarnes framkantsfläck ej fortsatt till anahörnet
14 Sorbiana.
- B) Framvingarnes framkant hos ♂ med flikformigt, membranlikt omslag
nära basen.
- 1:o) Palper korta, uppåttstigande; framvingarne mörkbruna med bly-
glänsande omslag och tvärlinier (*Ptycholoma* GN.) **15 Lecheana.**
- 2:o) Palper långa, horizontelt framstående, $2\frac{1}{2}$ gång så långa som huf-
vudet; framvingarne ockragula, utan blyglänsande tvärlinier
(*Idiographis* LED.) **16 Inopiana.**
- C) Framvingarnes framkant hos ♂ utan flikformigt omslag nära basen.
- 1:o) Antennernas 1:sta led hos ♂ ofvantill med lång, fränstående hå-
righet; framvingarne gulaktigt eller brunaktigt grå (*Choristoneura*
LED.) **17 Diversans.**
- 2:o) Antennernas 1:sta led hos ♂ ofvantill utan hårighet.
- (A) Framvingarne utan blyfärgade, glänsande tvärlinier eller punkter
(*Heterognomon* LED.)
- a) Framvingarnes fransar utan blyglans.
- 1) Framvingarne brungrå med 2 bruna framkantsfläckar och
1 inkantsfläck **18 Forsterana.**
- 2) Framvingarne gula med brun nätformig teckning och brun
tvärlinie **19 Forskåleana.**
- 3) Framvingarne enfärgade, ofläckade.
- (a) Framvingarne ljusgröna **20 Viridana.**
- (b) Framvingarne blekt ockragula eller svavelgula
21 Paleana.
- b) Framvingarnes fransar med blyglans.

- 1) Framvingarne smutsigt ockragula eller kanelbruna, undertill brungrå med ljus spets utan brun vattring
22 Viburnana.
- 2) Framvingarne gråglänsande (♂) eller ockragula (♀), undertill med ljus, brunvattrad spets **23 Rusticana.**
- (B) Framvingarne med blyglänsande linier eller punkter (*Argyrotoxa* WOOD).
- a) Framvingarne med blyglänsande punkter och hvit inkantsfläck **24 Conwayana.**
- b) Framvingarne med blyglänsande tvärlinier.
- 1) Framvingarne med snöhvīt, tresidig framkantsfläck
25 Holmiana.
- 2) Framvingarne utan hvit framkantsfläck.
- (a) Framvingarnes blyglänsande tvärlinier 7—8
26 Rolandriana.
- (b) Framvingarnes blyglänsande tvärlinier 2 och dubbla
27 Loefflingiana.
- (c) Framvingarnes blyglänsande tvärlinier 3
28 Bergmanniana.

1. **T. cinnamomeana** TREIT. Ansigtet hvitt; framvingarne ljust kanelbruna med mörkare, otydlig vattring, basen, ett öfver disken gående, i inre brädden rakt, i yttre brädden nära framkanten något insvängdt tvärband, och en framkantsfläck nära spetsen mörkare; bakvingarne rödgrå.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 6. 34.

Larven grön med gult hufvud; lefver på björk, rönn, fogelkörs, *Prunus padus*, *Rhamnus frangula*.

Under juni och juli månader i Skåne och Blekinge.

2. **T. heparana** SCHIFF. Ansigtet rödbrunt; framvingarne brungrå eller blekt rödbruna med brunröd vattring; basen, ett öfver disken gående i båda bräddarne tandadt, nära framkanten smalare tvärband och en ofta otydlig framkantsfläck mörkare; bakvingarne brungrå.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 7. 35.

Larven grön, längs ryggen mörkare med ljusa streck; hufvud grönt; lefver på de flesta löfträd.

Under juli och augusti månader i södra och mellersta Sverige åtminstone ända upp i Upland. Inom Norge anmärkt på Dovre.

3. **T. ribeana** HÜBN. Hufvud lädergult; framvingarne lädergula med otydlig brun vattring; basen, ett öfver midten gående,

i inre brädden ej tandadt, på midten bredast tvärband och en liten framkantsfläck bruna, mörkare infattade; bakvingarne brungrå.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 6. 32.

Var. cerasana HUBN. Framvingarnes vattring tydlig och inkanten svartaktigt anlupen.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 6. 33.

Larven grön eller gräsgrön med mörkare rygglinie, glesa, svarta borster, grönt, svartfläckigt hufvud och svartbrun, med hvit längslinie försedd nacksköld. Den lefver på äpleträd, körsbärsträd, plommonträd, slånbuskar, krusbärsbuskar, vinbärsbuskar och flera vilda trädarter. Larverna till båda varieteterna äro hvarandra fullkomligt lika och imagines förekomma i parning med hvarandra.

Under juni och juli månader i södra och mellersta Sverige ända in i Upland samt i södra Norge. Varieteten är endast anmärkt i Sveriges sydligaste provinser.

4. **T. corylana** FABR. Framvingarne gula eller ockragula med rostbrun vattring; basen, ett öfver midten gående, vid inkanten bredast, af mörka linier innefattadt, merendels blott vid framkanten mörkt tvärband, och en otydlig framkantsfläck rostbruna; bakvingarne grå med blekgul spets.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 6. 31.

Larven grön, med blekgrönt hufvud och svarttecknad halsköld; lefver på hassel och flera löfträdsarter.

Under juli och augusti månader i södra Sverige, åtminstone in i Östergötland samt i södra Norge, vid Bergen och i Odalen.

5. **T. semialbana** GN. Framvingarne ljus lädergula, med otydlig, brun vattring nära utkanten; ett öfver disken gående, bakom midten bredast och mörkast, i inre brädden af brun linie begränsadt, i yttre brädden liksom afnött tvärband och en i inre brädden af brun, ända till anahörnet fortsatt linie begränsad, stundom otydlig framkantsfläck blekbrunaktiga; bakvingarne grå med hvitaktig spets, undertill utan mörk vattring i spetsen.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 6. 30.

Larven skall lefva på *Lonicera*. Den är grågrön med brunt hufvud och halssköld.

Under juli månad har arten blifvit sparsamt träffad i södra och mellersta Sverige ända in i Upland.

6. **T. modeeriana** LIN. Framvingarne glänsande halmgula eller blekt ockragula med brun vattring; ett öfver djsken gående, baktill blekare och liksom afnött tvärband samt en framkantsfläck svartbruna; bakom den senare 1—3 svartbruna punkter; bakvingarne bleka, undertill med mörk vattring.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 6. 29.

Larven mörkbrun med svart hufvud; lefver på flera kärrväxter, såsom *Comarum palustre*, *Epilobium hirsutum* o. s. v.

Under juni och juli månader i södra och mellersta Sverige ända in i Upland.

7. **T. strigana** HÜBN. Framvingarne glänsande gula med från inkanten till framkanten snedgående kanelbruna tvärband, det inre ofta framtill afbrutet, det yttre stundom 2 gånger genombrutet; nära vingspetsen en kanelbrun framkantsfläck; bakvingarne ljusgrå, i framkanten gulhvita. Palperna $\frac{1}{3}$ längre än hufvudet.

Var. *stramineana* H. S. Framvingarne enfärgadt gula utan tvärband och framkantsfläck.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 7. 38.

Larven skall lefva på *Artemisia campestris* och *Gnaphalium arenarium*. Den är grön med gulgrönt hufvud och nacksköld.

Under juli månad har arten träffats i Skåne och på Gotland.

8. **T. podana** SCOP. Framvingarne hos ♂ rödgrå, baktill rödaktigt ockragula med svartaktig, gulkantad inkantsstreck nära basen och mörkbrunt, mycket smalt mot framkanten gulkantadt tvärband; eller hos ♀ rödaktigt ockragula, tydligt mörkvattrade med rödgrå fläck vid basen och rödgrått, på midten nästan linieärt men mot inkanten till en stor fläck utbredt tvärband, samt en rödgrå, föga tydlig framkantsfläck nära vingspetsen; bakvingarne i spetsen bredt orangeula.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 5. 24.

Larven grön med mörkare rygg, brunt hufvud och svarta fläckar; lefver på ek och andra löfträd; äfven på fruktträd.

Under juli månad i Skåne.

9. **T. piceana** LIN. Framvingarne hos ♂ violettroda eller violettgrå med violettbrun, framtill ljusgrått begränsad inkantsfläck nära basen, ett mot midten utvidgadt, inåt rakt begränsadt men utåt sönderslitet rödbrunt tvärband, en rostbrun framkantsfläck och en därifrån skild rostbrun utkantsfläck; framvingarne hos ♀ röd-

bruna eller ockragula med violett skimmer, brunröd, gles, nätformig teckning och en mörk tvärstrimma nära basen; tvärband, utkantsfläck och framkantsfläck såsom hos ♂, men de båda första mera sönderslitna; bakvingarne icke eller föga ockragula (♂) eller helt eller blott i främre hälften ockragula (♀).

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 5. 23.

Larven gulgrön med kastaniebrunt hufvud, gul nacksköld och svarta bröstfötter; lefver på fur och gran, där den sammanspinner på längden några barr.

Under juni och juli månader i södra och mellersta Sverige ända in i Upland samt i södra Norge.

10. **T. xylostearia** LIN. Framvingarne olivgröna, blekbruna eller ockragula med mörkt rödbrunt gulkantad snedstreck från basen af inkanten, ett rödbrunt, gulkantadt, vid framkanten smalt, därefter småningom utvidgadt tvärband, som stundom är förenadt med den mörka firsidiga framkantsfläcken nära spetsen; utanför framkantsfläcken 2 rödbruna fläckar, den ena vid vingspetsen, den andra i anahörnet; bakvingarne grå; framvingarnes fransar gulaktiga.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 6. 26.

Larven olivfärgad med svart hufvud och hvita fläckar, som i midten äro svarta. Den lefver på *Lonicera xylosteum*, ek och flera andra löfträd.

Under juli månad i hela Sverige ända in i Lappmarkerna, och i Norge anmärkt vid Kristiania, Bergen och i Gudbrandsdalen.

11. **T. cratægana** HÜBN. Framvingarne brungrå eller ljust violettgrå med sned, mörkbrun inkantsstreck nära basen, mörkbrunt, vid framkanten mycket smalt, men förr än det hinner midten mycket bredt tvärband och en brun framkantsfläck nära vingspetsen, hvilken afsmalnande fortsättes ända till anahörnet; alla hvitinfattade.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 5. 25.

Larven skall lefva på äppleträd och *Acer*.

Arten är under juni och juli månader träffad i Skåne och Östergötland, samt inom Norge vid Næs Værk och vid Bergen.

12. **T. musculana** HÜBN. Framvingarne askgrå med mörk nätformig teckning, mycket otydlig, knappt mörkare basfläck, ett mörkt gråbrunt, mot inkanten starkt utvidgadt, utåt liksom afnött

tvärband och en liten mörkt gråbrun, med rostgult uppblandad framkantsfläck nära vingspetsen. Palperna $\frac{1}{3}$ längre än hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 7. 37.

Larven svartgrön eller svartgrå med hvitaktiga vårtor och smutsigt vitgrå sidolinier; hufvudet gult, svartfläckigt; nackskölden gråbrun, svartfläckig. Lefver på björk, *Salix*-arter och andra löfträd.

Under maj och juni månader i hela Sverige ända i nordligaste Lappmarkerna, men i Norge hittills endast anmärkt vid Kristiania, i Odalen och vid Domdö.

13. **T. rosana** LIN. Framvingarna brungrå eller violettgrå, med tät, mörkare, nätförmig teckning; det något mörkare basfältets gräns tydligare och utsväller till en mörk fläck på vingvecket; tvärbandet smalt vid framkanten men bredare vid inkanten; nära vingspetsen en mörkare framkantsfläck, som fortsättes till anahörnet genom en mörk linie; alla ej hvitinfattade; vingarne undertill närmast framkanterna gula. Honans teckningar äro ofta knappt märkbara.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 6. 27.

Larven mörkt olivgrön med brunaktigt hufvud och halssköld samt hvita fläckar; lefver på *Rosa*, björk, hassel, lind och nästan alla slags träd och buskar.

Under juli och augusti månader i södra och mellersta Sverige ända in i Upland. I Norge anmärkt vid Kristiania och i Odalen.

14. **T. sorbiana** HÜBN. Framvingarne grönaktigt grå, baktill med mörkare nätförmig teckning, basen, det i framkanten smalare, utåt ej skarpt begränsade tvärbandet och en med detta stundom sammanhängande framkantsfläck mörkt olivgröna.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 6. 28.

Larven mörkgrå eller blågrå med svart hufvud, brun nacksköld och hvita punkter; lefver på körsbärsträd, björk, ek, hassel och flera andra löfträd.

Under juni och juli månader i södra och mellersta Sverige åtminstone in i Upland.

15. **T. Lecheana** LIN. Framvingarne mörkbruna med spridda okragula fjäll särdeles mot basen och 2 grofva, blyglänsande tvärlinier öfver disken. Palperna mycket korta.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 7. 36.

Larven skall lefva på ek, alm och flera andra löfträd. Den är ljusgrön, med svartgrön, ljuspunkterad rygg och brunt hufvud.

Under juni och juli månader i södra och mellersta Sverige ända upp i Vermland, och i Norge anmärkt vid Kristiania, W. Asker och Kragerö.

16. **T. inopiana** HAW. Framvingarne blekt ockragula med rostbrun, nätformig teckning, och 1--2 mörka punkter vid diskfältets tvärnerv.

HAW. Lep. Brit. 469. *centrana* H. S. IV. 205. f. 373.

HEIN. II. 1. 38. NOLCK. Stett. Ent. Zeit. 1869. 283.

inopiana STAINT. Man. II. 213.

Larven lefver vid roten af *Artemisia campestris* och *A. vulgaris*, är benfärgad med brunt hufvud och nacksköld.

Flygtiden infaller i juli månad. Funnen i Danmark och i Valders i Norge samt bör hos oss eftersökas.

17. **T. diversana** HÜBN. Framvingarne glänsande gulaktigt eller brunaktigt grå; basen, ett mot framkanten smalare tvärband och en, ofta genom ett mörkt tvärstreck med midtelbandet för- enad framkantsfläck brunaktiga, rostbrunt begränsade.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 7. 39.

Larven grön eller grågrön med rödt eller mörkbrunt hufvud och nacksköld, gula eller svarta af gult omgifna vårtor och mörk rygglinie, som likväl stundom saknas. Den lefver på fruktträd, ek och flera andra träd och buskar; äfven på *Plantago*.

Under juli månad i Skåne.

18. **T. Forsterana** FABR. Framvingarne blekt gråbruna med brun, nätformig teckning, 2 bruna framkantsfläckar och 1 något mattare i inkanten nära anahörnet. Palperna 1 $\frac{1}{2}$ gång så långa som hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 8. 47.

Larven mörkgrön, hvit punkterad med rödt eller svart hufvud; lefver på *Myrtillus*, *Lonicera*, *Plantago* m. m.

Under juni och juli månader på hela halfön ända upp i Lappland och Finmarkerna.

19. **T. Forskåleana** LIN. Framvingarne blekt ockragula med mörkare ockragul, nätformig teckning och en brun, sned, baktill afbruten tvärlinie samt ofta en sned gråaktig, framåt afbruten skuggning från inkanten.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 5. 20.

Larven blek, genomskinlig, gulaktig med blekt gulgrönt hufvud och nacksköld samt små, hvitaktiga fläckar. Den lever på *Acer* och *Rosa*.

Under juli och augusti månader i södra och mellersta Sverige åtminstone in i Upland samt i södra Norge.

20. **T. viridana** LIN. Framvingarne blekgröna med framkanten smalt gul; bakvingarne grå, undertill nästan hvita. Palperna 2 gånger så långa som hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 8. 46.

Larven grön, bakåt gulgrön, med små, svarta fläckar och brunaktigt hufvud; lever på ek och andra löfträd.

Under juni och juli månader i södra och mellersta Sverige åtminstone in i Upland samt i södra Norge.

21. **T. palleana** HÜBN. Framvingarne blekt ockragula eller svafvelgula med gulhvita fransar; bakvingarne hvita undertill i spetsen ljusgula. Palperna $\frac{1}{3}$ längre än hufvudet.

HÜBN. Vög & Schm. 30. *flavana* HÜBN. f. 157. Hein.

II. 1. 44. *palleana* TREIT. VIII. 98. H. S. IV. 172.

fig. 37. 38. *icterana* STAINT. Man. II. 198.

Larven svart med tydliga hvita fläckar och brunt, svarttecknad hufvud; lever på ek och åtskilliga andra träd och buskar.

Under juli månad funnen på Dovre.

22. **T. viburnana** SCHIFF. Framvingarne smutsigt ockragula (merendels ♂) eller kanelbruna (merendels ♀), undertill brungrå med ljus spets utan brun vattring; fransarne starkt blyglänsande. Palperna nästan 2 gånger så långa som hufvudet, spetsiga.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 8. 48.

Larven lever på *Alisma*, *Myrica*, *Vaccinium*, *Ledum*, *Salix repens*, *Andromeda*, *Ranunculus acris*, *Caltha palustris*, *Ononis spinosa* och åtskilliga *Umbelliferæ*. Den är mörkt blågrå med hvita punkter och brunaktigt hufvud.

Under juli och augusti månader i hela Sverige ända in i södra Lappmarkerna; inom Norge anmärkt i Odalen, på Dovre, i Porsanger och Finmarken.

23. **T. rusticana** TREIT. Framvingarne grå (♂) eller ockragula (♀) med rostbrun, nätformig teckning, stundom med 1—2 matta mörkare fläckar i disken, undertill med ljus brunvattrad

spets; fransarne blyglänsande; bakvingarne grå. Palperna 2 gånger så långa som hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 9. 49.

Larven grönaktigt gul, mörkt punkterad med tre olivgröna långstreck och brunt hufvud; lefver på *Myrica*, *Vaccinium* och *Gentiana*.

Under maj och juni månader på sankaställen på hela halfön ända upp i Finmarken. Pupan svartbrun.

24. **T. Convayana** FABR. Framvingarne ockragula, ofvan pudrade med svartaktigt (♂) eller ockrabrun (♀), dock så att 2 stora, tresidiga framkantsfläckar och en inkantsfläck förblifva ljusa; 4—5 rader blyglänsande punkter. Palperna 2 gånger så långa som hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 8. 43.

Larven skall lefva af bären på *Berberis*, i frön på *Fraxinus*, bär af *Ligustrum* och *Sorbus*. Den är gulhvit med mörkare ryggkärl, brungult hufvud och nacksköld.

Under juni och juli månader i södra och mellersta Sverige åtminstone till Upland samt vid Kristiania i Norge.

25. **T. Holmiana** LIN. Framvingarne mörkt orangegula, mot utkanten rödbruna, med violettgrå blylinier och vid framkanten en tresidig, hvit fläck närmare vingspetsen. Palperna $1\frac{1}{2}$ gång så långa som hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 5. 21.

Larven gul med blekt rödbrunt hufvud och brun nacksköld; lefver på äppleträd, slånbuskar och *Rosa*.

Under juli och augusti månader i södra och mellersta Sverige åtminstone in i Upland, samt inom Norge anmärkt vid Kristiania och i Odalen.

26. **T. Rolandiana** LIN. Framvingarne gula med 7—8 röda, mer eller mindre blyglänsande, snedgående tvärstreck.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 9. 50.

Larven skall lefva på *Veratrum*. Flygtiden infaller i juli och har arten blifvit anmärkt i Östergötland, Upland och Lappland samt inom Norge på Dovre, i Finmarken och Nordlanden.

27. **T. Loeflingiana** LIN. Framvingarne ockragula med rostbrun, nätformig teckning, 2:ne blygrå, föga glänsande, merendels med mörkt utfyllda och ofta blott vid framkanten tydliga, stun-

dom vid inkanten i en blygrå fläck sammanflytande dubbellinier samt stundom i framkanten nära vingspetsen 2 bakåt förenade blylinier; fransarne med rostbrun rot. Palperna $1\frac{1}{2}$ gång så långa som hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 8. 45.

Larven blekgrön med svart hufvud och nacksköld samt svarta fläckar; lever på ek och andra löfträd.

Under juni och juli månader i södra Sverige såsom i Skåne, Småland, Blekinge, Öland, Gotland och Bohus län samt i Norge vid Kristiania.

28. **T. Bergmanniana** LIN. Framvingarne blekgula med rostgul, nätformig teckning med 3 blyglänsande tvärlinier, den ena innanför, den andra utanför midten och den tredje vid den rostbruna utkanten.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 8. 44.

Larven blekt gulgrön med svart hufvud och nacksköld; lever på *Rosa*.

Under juni och juli månader från Skåne åtminstone till Upland och inom Norge vid Kristiania och Bergen samt i Odalen och Österdalen.

5. Släktet *Lophoderus* STEPH.

Skiljes från föregående släkte hutvudsakligen därigenom att thorax har baktill en uppstående hårborste, äfvensom därigenom att ♂ har aldrig i framvingarnes framkant något flickformigt omslag. Larverna till de flesta arterna tyckas öfvervintra.

Öfversigt af arterna.

I:o. Framvingarne utan tydliga tvärband eller fläckar, blekt ockragula med kanelbrun inblandning..... **1** *Ministranus*.

II:o. Framvingarne med tydliga, skarpt begränsade tvärband och fläckar.

A) Bakvingarne undertill hvita eller gråhvita med mörka småstreck.

1) Hufvud och thorax brunröda utan hvit inblandning **2** *Cinctanus*.

2) Hufvud och thorax hvita med grå inblandning..... **3** *Riganus*.

B) Bakvingarne undertill brungrå; hufvud och thorax bruna **4** *Politanus*.

1. **L. ministranus** LIN. Framvingarne blekt ockragula, molniga af kanelrödt, hvilket är starkast bakom midten och mot

utkanten; på diskfältets tvärnerv ett hvitt streck. Palperna $\frac{1}{4}$ längre än hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 8. 42.

Larven grön med kastaniebrunt hufvud; lefver mellan sammanspunna blad på björk, al och *Rhamnus*.

Under maj, juni och juli månader i hela Sverige och Norge ända upp i Finmarkerna.

2. **L. cinctanus** SCHIEF. Framvingarne hvita med ljusgrå, vågformig teckning; basen, ett snedt tvärband öfver disken och en stor ofta vid framkanten med hvit punkt tecknad framkantsfläck nära vingspetsen brunröda; hufvud ock thorax brunröda; bakvingarne undertill hvita med grå småstreck. Palperna $\frac{1}{3}$ längre än hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 7. 40

Larven skall lefva i rörformiga gångar på *Anthyllis vulneraria* och *Artemisia campestris*.

Under juni och juli månader på ljungbeväxta, torra platser i södra Sverige, åtminstone in i Vestergötland.

3. **L. riganus** SODOFF. Framvingarne hvita med upphöjda svarta punkter; basen, ett mycket snedt, på midten nästan genombrutet tvärband öfver disken, en framkantsfläck nära vingspetsen och en strimma längs utkanten brungrå; hafvud och thorax hvita med grå inblandning; bakvingarne undertill gråhvita med mörkare småstreck.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 7. 41,

Under juli månad på torra platser i Bohuslän och Vestergötland samt på Gotland och Öland.

4. **L. politanus** HAW. Framvingarne silfvergrå; basen kaffebrun eller rödbrun, ett dylikt bredt och snedt tvärband öfver disken, en stor framkantsfläck nära vingspetsen och en från analhörnet mot framkantsfläcken inskjutande, klubbformig fläck, båda af samma färg; hufvud och thorax bruna; bakvingarne undertill brungrå. Palperna $1\frac{1}{2}$ gång så långa som hufvudet.

HAW. Lep. Brit. 229. STAINT. Man. II. 263. HEIN.

II. 1. 41. *sylvana* TREIT. VIII. 109. X. 3. 72. H. S.

IV. 162. *Lepidana* H. S. f. 413,

Larven enfärgadt grön med hufvud och bröstfötter af samma

färg; lefver på *Potentilla*, *Ranunculus acris*, *Centaurea jacea*, *Calluna* och *Myrica*.

Under juli månad funnen i Skåne på ljungfält.

6. Släktet *Oenectra* Gn.

Bakvingarnes fransar i anahörnet ej särdeles längre än i utkanten; oberoende nerven utgår från diskfältets tvärnerv nära intill styloidgrenen; radial- och subradialgrenarne utgå ur främre hörnet samt styloid- och ulnargrenarne ur bakre hörnet af diskfältet, stundom förenade i gemensam stam. Framvingarnes subalnargren utgår från diskfältet något bakom midten af detta; ingen sesamoidgren; metacarpalgrenen tvågrenig, dess bakre gren utlöper i utkanten. Thorax glatt utan uppstående hårborste baktill. Framvingarne breda; spetsen ej sikelformig; framkanten helbräddad, utan inskärning på midten och utan flikformigt omslag; utkanten nästan rät. Bakvingarne strax bakom spetsen något insvängda. Palperna horisontelt framåtsträckta, näbbformiga, 3 gånger längre än hufvudet. Antennernas leder hos ♂ bredare än långa, undertill med framstående hörn. Framvingarne aldrig med uppstående fjäll eller fjällknölar i disken. Baktibiernas inre sporre betydligt längre än den yttre.

Artens larver lefva i sammanspunna blad, men förtära äfven blomämnen och frön. De lefva under vårmånaderna, sedan de öfvervintrat.

1. *Oe. pilleriana* SCHIFF. Framvingarne blekt ockragula, bakåt mörkare, eller grönaktigt messingsglänsande, med brun inkantsfläck nära basen och 2:ne rostbruna tvärband, hvaraf det yttre är oregelbundet och slutar i anahörnet, därjämte smal strimma af samma färg i utkanten. Palperna lika långa med hufvud och thorax tillsamman

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 9. 52.

Larven smutsgrön med brun anstrykning, med 3 mörkare strimmor, en längs ryggen och en längs hvardera sidan; hufvudet glänsande mörkbrunt och nackskölden något ljusare. Den lefver på *Stachys* och *Iris*, men äfven på vinstocken, och förorsakar ej sällan stor skada på denne senare i de länder; där vindling

bedrivnes på fritt land. Den lefver äfven på *Convallaria polygotatum* och *Listera ovata*.

Under juli månad på Gotland.

7. Släktet *Amphysa* CURT.

Liknar föregående släkte, men skiljes därifrån genom kortare, uppåttstigande, ej näbbformiga palper, som äro föga längre än hufvudet. Framvingarnes framkant antingen utan eller med flikformigt omslag närmare basen, eller tillbakastruken hårlighet därstädes. Antennerna hos ♂ stundom undertill tandade eller kamlika.

Öfversigt af arterna.

- I:o. Framvingarnes framkant hos ♂ med tillbakastruken hårlighet närmare basen; antennerna hos ♂ borstformiga (*Batodes* GN.) **1** *Reticulana*.
- II:o. Framvingarnes framkant hos ♂ med flikformigt omslag närmare basen; antennerna hos ♂ sågtandade med ciliepenslar (*Capua* STEPH.) **2** *Favillaceana*.
- III:o. Framvingarnes framkant hos ♂ enkel utan omslag.
- A) Antennerna hos ♂ kantandade eller med långa, spetsiga borster (*Amphysa*).
- 1) Framvingarne gula med mittelbandet och spetsen rostbruna **3** *Gerningana*.
- 2) Framvingarne askgrå, bas, mittelband och framkantsfläck rödbruna **4** *Lunana*.
- B) Antennerna hos ♂ med tandade leder, fint cilierade (*Dichelia* GN.)
- 1) Framvingarne gula med mörkbrunt tvärband och framkantsfläck.
- a) Bakvingarne grå med bred, hvit framkant **5** *Gnomana*.
- b) Bakvingarne enfärgadt grå **6** *Grotiana*.
- 2) Framvingarne gulaktigt purpuröda med brunt tvärband och framkantsfläck **7** *Rubicundana*.
- C) Framvingarne mörkt gråbruna med otydligt tvärband och framkantsfläck **8** *Cinera*.

1. **A. reticulana** HÜBN. Framvingarne glänsande brungula eller ockragula med brun, nätförmig teckning, smalt, inåt i retikulationen upplöst, brunt tvärband och otydlig framkantsfläck nära vingspetsen.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 9. 51.

Larven mörkgrön eller bronsgrön med gula vårtor och segmentinskränningar samt smutsgult hufvud; lefver mellan sammanpunna blad på *Lonicera*, al och björk.

Under juli, augusti och september månader i Skåne, Blekinge och Vestergötland samt i Norge på Modum.

2. **A. favillaceana** HÜBN. Framvingarne vitgrå (♂) eller ockragulaktigt grå (♀), med matt, mörkare, nätformig teckning, blekbrunt otydligt tvärband, basen och framkantsfläcken nära vingspetsen äfven blekbruna, men otydliga. Palperna 2 gånger så långa som hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 10. 59.

Under maj och juni månader i Småland och Upland. Larven lefver på al och *Carpinus*.

3. **A. gerningana** SCHIFF. Framvingarne gula, bakåt gulbrunaktiga, med ett i inre brädden skarpt begränsadt men i yttre brädden obestämdt, rödbrunt, snedt tvärband; vingspetsen oftast ända till anahörnet snedt rödbrun, hvilken färg fortsättes ända till utkanten, men stundom lemnar plats för grundfärgen närmast fransarne. Palperna 2 gånger så långa som hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 9. 57.

Larven smutsigt mörkgrön, bakåt gulaktigt olivfärgad, med svart oval ring på sista segmentet; hufvud och nacksköld rödaktigt orangegula med några mörka teckningar. Den lefver på *Statice armeria*, *Calluna vulgaris* och *Vaccinium uliginosum* men äfven på *Betula*.

Under juli och augusti månader i Skåne, Vestergötland och på Gotland.

4. **A. lunana** THBG. Framvingarne åskgrå eller vitgrå; basen matt svartgrå; 2 sneda tvärband svartgrå med spridda räf-röda fjäll (♂) eller körsbärsbruna (♀), det yttre bildadt af den till anahörnet förlängda och där stundom med mittelbandet sammanhängande framkantsfläcken, som i inre brädden är kantad med en hvitaktig linie; mittelbandets båda bräddar kantade med en hvitaktig linie.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 10. 58.

Larven skall lefva på lågväxande *Salix*-arter, *Potentilla anserina* och *P. tormentilla*.

Under juni och juli månader anmärkt i Skåne, Småland och Norrbotten.

5. **A. gnomana** LIN. Framvingarne blekt ockragula med brunaktig vattring, ett vid framkanten smalt och skarpt begrän-

sadt, brunaktigt, mot inkanten till en bred matt fläck utvidgad tvärband och en ännu mörkare brunaktig, skarpt begränsad framkantsfläck nära vingspetsen; bakvingarne grå, med bred hvit framkant.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 9. 54.

Larven skall lefva på *Stachys sylvatica*, *Myrtillus*, *Vaccinium* och flera löfträd.

Under juli och augusti månader i södra och mellersta Sverige åtminstone in i Gestrikland samt inom Norge anmärkt i Gudbrandsdalen.

6. **A. grotiana** FABR. Framvingarne ockragula med rödbrun nätformig teckning; basen, ett merendels på midten sammanörpt eller genombrutet, för öfrigt jämbredt tvärband och en ofta på midten med tvärbandet sammanflytande, sällan rätt tydlig framkantsfläck mörkbruna; bakvingarne enfärgadt mörkgrå. Palperna 1½ gång så långa som hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 9. 53.

Under juli och augusti månader funnen i Skåne och Upland samt i Söndmøre i Norge.

7. **A. rubicundana** H. S. Framvingarne purpurröda eller körsbärsröda, där och hvar gulaktiga, med sparsam mörk vattring; ett purpurbrunt tvärband snedt från framkanten till inkantsmidten och en dylik framkantsfläck midt emellan detta och vingspetsen; bakvingarne mörkgrå med vitgrå fransar, undertill smutsigt blekgula med tydlig grå, nätformig teckning.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 9. 55.

Under juli och augusti månader i Sydvaranger och Finmarken.

8. **A. cinerana** ZETT. Framvingarne mörkt gråbruna, längs framkanten där och hvar kanelbruna, med fin brun nätformig teckning; ett mörkare, otydligt tvärband från framkanten till inkantsmidten och en dylik, men otydlig framkantsfläck nära vingspetsen; bakvingarne brungrå med gulbrunaktiga fransar, undertill brungrå, vid kanterna gulaktiga med fin brun, nätformig teckning.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 9. 56.

Under juli månad i södra Lappmarkerna samt i Norge vid Lillehammer och på Dovre.

9. ? **A. lapponana** TENGST. Hufvud och thorax gulbruna; framvingarne blekt rödaktigt ockragula med nätformig sotbrun teckning; ett rakt, brunt, snedgående tvärband öfver disken, hvilket utåt utbreder sig till diskfältet, men är mindre tydligt vid anahörnet och där sotbrunaktigt; i framkanten en stor, brun, tresidig fläck, som inåt är skarpt begränsad, men utåt mot vingspetsen försvinnande, så att grundfärgen här och i utkanten åter framträder; bakvingarne grå, mot utkanten sotbrunaktiga, undertill hvitaktiga, mot spetsen ockragulaktiga, med sotbruna tvärstreck. Antennerna hos ♂ undertill fint håriga.

Tortrix lapponana TENGST. Cat. Lep. Faunæ Fennicæ p. 359. N:o 692.

Funnen i Finmarken. Flygtiden lär infalla i juli månad. Arten är okänd för författaren. Enligt TENGSTROM skall arten hafva samma vingform som *A. gerningana*.

8. Släktet *Ablabia* STEPH.

Bakvingarnes fransar i anahörnet ej särdeles längre än i utkanten; oberoende nerven utgår från diskfältets tvärnerv längre från styloidgrenen vid bakre tredjedelen af den vinkelformigt brutna, stundom helt felsläende tvärnerven; radial- och subradialgrenarne ur främre hörnet samt styloid- och ulnargrenarne ur bakre hörnet af diskfältet, de förra stundom, men de senare sällan förenade i gemensam stam. Framvingarnes subulnargren utgår ur diskfältet vid midten af detta; sesamoidgrenen utlöper i eller strax bakom vingspetsen; metacarpalgrenen enkel, ej grenig. Thorax glatt, utan uppstående hårborste baktill. Framvingarne jämförelsevis smala; spetsen ej sikelformig; framkanten utan inskärning på midten; utkanten svagt rundad. Bakvingarne likaledes smala, bakom spetsen föga insvängda. Palperna betydligt längre än hufvudet, något nedåt lutande, tunna. Antennerna kort cilierade. Framvingarne utan uppstående fjäll eller fjällknölar i disken med 2 tydliga på längden gående delningsnerv i diskfältet. Bak-tibiernas inre sporre af midtelparet icke eller högst obetydligt längre än den yttre.

1. **A. osseana** SCOP. Framvingarne glänsande, mycket blekt gråbrunaktiga med spridda mörka punkter mellan nerverna och

ofta med 2 mera tydliga i disken, den ena innanför och den andra något bakom midten, samt stundom med grå skuggning längs den ljusare framkanten och en dylik vid tvärnerven, ofta sträckande sig ända till anahörnet; bakvingarne brungrå.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 10. 60.

Larven skall lefva under stenar i rörformiga gångar samt nära sig af växtdelar.

Under juli och augusti på hela vår halfö ända upp i Finmarken.

2. **A. argentana** CLERK. Framvingarne glänsande silfverhvita; bakvingarne gulaktigt silfvergrå, längs inkanten gråpudrade.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 10. 61.

Under juni och juli månader på fuktiga ängar i södra och mellersta Sverige åtminstone in i Vermland och inom Norge anmärkt i Odalen, Romsdalen och Söndmöre.

9. Slägtet *Cnephasia* STEPH.

Liknar till alla delar föregående slägte, men framvingarnes diskfält endast med en tydlig, på längden gående delningsnerv och kortare palper, föga längre än hufvudet samt mera tresidigt fjälliga. Framvingarnes framkant är hos ♀ mera rät.

Arterna stå hvarandra mycket nära och äro därjämte så varierande att det oftast är svårt att afgöra hvad som skall anses såsom art eller såsom varietet och detta så mycket mera som man funnit att samma arts larver variera efter de olika växtarter, hvarpå de lefva. Det tyckes därför som om knappt någon bestämd gräns gäfves en del arter emellan. Namnet *Sciaphila*, som af de fleste förf. tilldelats detta slägte, tillhör ett Dipterslägte och kan därför ej här användas.

Öfversigt af arterna.

I:o. Framvingarne med mörka, af fläckar bestående tvärband.

- A) Framvingarne hvita med 3 grå eller svartaktiga tvärband 1 *Penziana*.
 B) Framvingarne ockragula, vid basen mörkare, med 2 bruna tvärband, det yttre mot framkanten gaffelformigt 2 *Segetana*.
 C) Framvingarne ljusare eller mörkare grå.
 1) Hufvudet grått 3 *Wahlbomiana*.
 2) Hufvudet smutsgult 4 *Nubilana*.

II:o. Framvingarne utan tvärband, brunrökiga med spridda svarta fjäll

5 *Policolana*.

1. **C. penziana** THBG. Hufvud hvitt; framvingarne hvita, glest gråspräckliga, med ett vinkladt, ej inkanten hinnande tvärband vid basen, samt 2 af fläckar bestående, stundom genombrutna tvärband från framkanten till anahörnet, alla svartaktiga; vingspetsen grå eller svartaktig; bakvingarne hvitaktiga.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 10. 63.

Var. 1. Octomaculana WILK. Framvingarnes tvärband grå, de båda yttre oftast genombrutna; bakvingarne grå. (STAINTE. Man. II. 258.)

Var. 2. Conspersana (WILK.) Framvingarne gråhvita, stundom utan teckningar, stundom gråspräckliga med matt antydning till de mörka tvärbanden. (STAINTE. Man. II. 258.)

Larven gulhvit, lefver i en hvit, säckformig spånad mellan de öfre, med föga jord betäckta delarne af roten eller nedliggande grenarne på *Hippocrepis comosa*, men äfven på tistlar.

Under juli och augusti månader på hela vår halfö ända upp i Finmarken.

2. **C. segetana** ZELL. Hufvud ockragult; framvingarne blekt ockragula, vid basen mörkare. med 2 ockrabuna tvärband, det ena nära basen och vinkelformigt brutet, det andra öfver disken och i framkanten gaffelformigt deladt; vid utkanten en ockrabrunaktig strimma.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 10. 62.

Under juli månad på sandfält i Skåne vid Sjöbo.

3. **C. Wahlbomiana** LIN. Hufvudet grått; framvingarne hvitgrå; ett baktill afbrutet brungrått, tandadt tvärband nära basen, ett annat dylikt, snedt, af sammanhängande fläckar bestående och därför tandadt öfver disken, samt ytterligare ett 3:dje från framkanten till anahörnet, hvilket dock stundom intager nästan hela vingspetsen, stundom blott antydes genom en fläck i anahörnet; ofta hafva framvingarne dessutom brunaktiga små streck.

Var. 1. Communana H. S. Framvingarne askgrå, tvärbanden brungrå, basens spetsvinkligt brutet; det mellersta med ett skarpt hörn i inre brädden, men är i den yttre ej skarpt begränsadt; det 3:dje rakt, smalt, mot framkanten otydligt; framvingarne smala med skarp rpets.

Var. 2. Alticolana H. S. Framvingarne hvitgrå med svarta atomer och skarpt bruna tvärband, hvaraf det 3:dje bildar i inre

brädden 2 rätvinkliga hörn; framvingarne något bredare med skarp spets.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 10. 65.

Var. 3. Derivana LAHARPE. Framvingarne blåaktigt vitgrå; basens tvärband i båda bräddar begränsadt med en svart linie, trubbigt brutet; mittelbandet i midten med brungul inblandning; 3:dje tvärbandet antydes genom en föga mörk skuggning i framkanten, därifrån en rad svarta punkter utgår i utkanten; framvingarne temligen smala.

DE LA HARRE. Faune Suisse. Tortr. n:o 115.

Var. 4. Virgaureana TREIT. Framvingarne brungrå, pudrade med brunt; tvärbanden otydliga af samma form som hos hufvudarten; framvingarne smala, spetsiga. Mindre form.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 10. 66.

Var. 5. Pasiviana HUBN. Framvingarne brungrå, matt mörkpudrade, nästan utan tvärband eller med föga mörkare sådana; framvingarne smala, spetsiga. Mindre form.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 11. 69.

Var. 6. Minusculana ZELL. Framvingarne ljust blågrå, föga mörkpudrade, med bruna tvärband; det 3:dje utan starka tänder intager merendels hela vingspetsen; framvingarne temligen breda och trubbiga. Mindre form.

ZELL. Stett. Ent. Zeit., 1849. 247. *Minorana*. H. S. IV. 201. Fig. 104—106.

Var. 7. Incertana TREIT. Framvingarne ljust vitgrå med gråbruna tvärband, det mellersta i båda bräddar skarpt begränsadt; det 3:dje sammanflutet af 3 framkantsfläckar; framvingarne breda, men ganska spetsiga. Minsta form.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 11. 67.

Larven mörkt grågrön eller svartaktig, med svart hufvud och nacksköld samt svarta, ej ljuskantade vårtor och gult, svartkantadt analsegment. Denna varietet har gifvit såväl den typiska formen som var. *communana*. *Larven* ljusgul, med glänsande svarta vårtor, gult hufvud och nackskölden gul med svarta fläckar, eller framtill gul och baktill svart eller slutligen helt svart. Denna varietet har gifvit *virgaureana*. *Larven* vitgrå, blågrå eller gulgrå med glänsande svarta vårtor; hufvud gult eller delvis svart, stundom helt svart; nackskölden svart med ljus långsgående linie.

Har gifvit den typiska formen, dels åtskilliga varieteter. *Larven* grå eller nästan svart, med svarta, ljuskantade vårtor; hufvud gult med svart bakkant; nackskölden svart med gul framkant och midtellinie. Har gifvit *Var. minusculana*. Larven är polyphag och har blifvit funnen på *Achillea millefolium*, *Senecio*, *Artemisia campestris & vulgaris*, *Centanrea jacea*, *Solidago virgaurea*, *Serratula tinctoria*, *Hicracium*, *Anthyllis*, *Medicago sativa*, *Vicia sepium*, *Orobus tuberosus*, *Sedum*, *Angelica*, *Ægopodium*, *Primula veris*, *Saxifraga*, *Lathyrus*, *Cerastium*, *Ononis spinosa*, *Cratægus* m. fl. Såsom späd minerar larven inuti bladen på näringsplantan, men utkryper sedan och lefver mellan sammanspunna blad.

Mellan ofvan uppräknade varieteter, som af flere förf. anses såsom själfständiga arter, finnas talrika öfvergångar. ZELLER anser *alticolana* såsom god art och HOFMANN anser *minusculana* och *incertana* tillhoppa såsom en god art, skild från öfriga, hufvudsakligen på grund af något olika form af honans äggläggningsrör. Vi hafva här fört dem alla tillsammans till dess vidare undersökningar kunna afgöra saken.

Under juli och augusti månader på hela halfön in i Finmarken. Dock tillhör *var. 2* mera norden och fjällen, samt de öfriga sydligare provinserna. Hufvudformen förekommer öfver allt.

4. **C. nubilana** HÜBN. Hufvudet smutsgult; framvingarne mörkbruna, vattrade med svartaktigt, antingen utan eller med 2, af mörka tvärlinier genomdragna, askgrå tvärband, det ena innanför, det andra utanför midten.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. II. 68.

Larven skall lefva på äppleträd, slånbuskar och äfven på björk samt på *Cratægus*. Den är grön med brunt hufvud.

Under juli månad i södra och mellersta Sverige, åtminstone in i Upland. Skiljes från föregående ej blott genom hufvudets färg utan äfven derigenom, att framvingarnes bas är bredt mörkbrun, ej grå med brunt tvärband.

5. **C. policolana** GN. »Brun; framvingarne brunrökiga, något glänsande, i synnerhet i disken beströdda med oregelbundna, glesa, svarta fjäll; framkanten utåt knappt punkterad med hvitt; fransarne af samma färg som vingarne; bakvingarne askgrå, mot utkanten rökiga.» GUENÉE.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 11. 70.

Beskrifven af GUENÉE efter exemplar från Norge i BOISDUVALS samling. För förf. obekant och måhända ej tillhörande detta slägte. GUENÉE hänför arten till sitt slägte PÆDISCA, som innefattar en hel del heterogena arter, men säger därjämte: »vix hujus generis». Kroppsformen jämför han med *Remyana* poll., hvilken han återigen försätter till sitt slägte *Ephippiphora*.

10. Slägtet *Olindia* GN.

Bakvingarnes fransar i anahörnet ej särdeles längre än i utkanten; den oberoende nerven utgår från diskfältets tvärnerv nästan midt emellan styloid- och subradialgrenarne; radial- och subradialgrenarne utgå ur vidt skilda ställen af diskfältet, den förre ur främre sidan, den senare ur främre hörnet, och således aldrig förenade i gemensam stam; styloid- och ulnargrenarne ur diskfältets bakre hörn, ej förenade i gemensam stam. Framvingarnes subulnargren utgår från diskfältet föga bakom midten; sesamoidgrenen utlöper i utkanten; metacarpalgrenen enkel, ej grenig. Thorax utan uppstående hårborste. Framvingarnes form såsom hos föregående slägte. Bakvingarne bakom spetsen knappt insvängda. Palperna små, föga fjälliga. Antennerna hos ♂ kort cilierade. Framvingarnes diskfält med 2 delningsnerv. Bak-tibiernas inre sporre märkbart längre än den ytre.

1. **O. fasciana** LIN. Framvingarne svartbruna, marmorerade med purpur och svart, och med ett hos ♂ smalt, stundom genombrutet, hos ♀ bredt, hvitt tvärband innanför midten, samt isynnerhet hos den senare med 2 små hvita framkantsfläckar nära spetsen.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 11. 73.

Larven skall lefva på Myrtillus.

Under juni och juli månader i Skåne, Blekinge och Småland.

II. Gruppen *Conchylididæ* GN.

Bakvingarnes bakre mediannerv mot basen helt naken, och samma vingar ega oberoende nerv, som utgår från diskfältets tvärnerv mer eller mindre långt från styloidgrenen, på sin höjd vid bakre tredjedelen af tvärnerven; radial- och subradialgrenarne

utgå från främre hörnet af diskfältet, förenade i gemensam stam. Tungan är hornartad, kort och knappt synlig. Framvingarnes sabulnargren utgår ur diskfältet strax bakom dettas bakre hörn och löper temligen tvärt ut i inkanten eller anahörnet, så att den där kommer nära intill dorsalhervens utlopp. Palperna hängande, starkt fjälliga, mer eller mindre långa, men alltid något längre än hufvudet. Antennerna hos ♂ långt och fint cilierade. Framvingarne i anahörnet med långa, flikformigt utstående fransar.

Arterna, som under hvilat hålla vingarne takformigt sammanlagda, tillhöra följande hos oss förekommande släkten:

- I:o. Bakvingarnes styloid- och ulnargrenar ur samma punkt (bakre hörnet) på diskfältet, stundom förenade i gemensam stam..... *Conchylis*.
 II:o. Bakvingarnes styloid- och ulnargrenar utgå ur diskfältet vidt skilda från hvarandra, den senare långt framom den förra *Coccyx*.

I. Släktet *Conchylis* TREIT. LED.

Bakvingarnes styloid- och ulnargrenar ur bakre hörnet (på samma punkt) af diskfältet, stundom förenade i gemensam stam. Framvingarne utan högt upphöjda ullhåriga fläckar.

Öfversigt af arterna.

- I:o. Framvingarne med 4 breda, glänsande silfverfläckar (*Arggoptera* DUP.)
1 *Adamantana*.
- II:o. Framvingarne utan större, glänsande silfverfläckar, på sin höjd med dylika linier eller punkter.
- A) Framvingarne gula med brun strimma från anahörnet till vingmidten, eller därifrån fortsatt till vingspetsen; palperna åtminstone två gånger så långa som hufvudet. (*Xanthosetia* STEPH.)
- 1) Framvingarnes fransar gula, i anahörnet bruna **2 *Hamana*.**
 2) Framvingarnes fransar helt och hållet mörkbruna ... **3 *Zoegana*.**
- B) Framvingarne utan brun strimma från anahörnet till vingmidten eller därifrån fortsatt till vingspetsen.
- 1) Framvingarne med tydligt, stundom framtill afbrutet tvärband öfver midten; palperna något längre än hufvudet. (*Eupoecilia* STEPH.)
- a) Framvingarne halmgula, midtelbandet vid framkanten dubbelt bredare än vid inkanten **4 *Ambiguella*.**
 b) Framvingarnes midtelband vid framkanren föga eller icke bredare än vid inkanten.
- (1) Framvingarne halmgula, fransarne glänsande halmgula
5 *Straminea*.

- (2) Framvingarne gulhvita, fransarne blygrå... 6 *Cruentata*.
 2) Framvingarne utan tydligt mittelband, olivgula med silfverhvita
 fläckar och tvärinier 7 *Zebrana*.

1. **C. adamantana** GN. »Framvingarne blodrött rostfärgade, svartpunkterade, med 4 breda, ganska glänsande silfverfläckar, den 1:sta vid basen, irregulier, den 2:dra vid framkanten nära spetsen, päronformig, dessa båda stora, den 3:dje i inkanten, äggformig, och den 4:de nära utkanten, droppformig, dessa båda mindre; bakvingarne ljus askgrå. Thorax, hufvud och antenner rostfärgade.» GUENEE.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 13. 93.

Ett exemplar från Sverige, efter förmodan från Lappland, sändt af SCHÖNHERR till BOISDUVAL. Arten för förf. okänd. Jämföres af GUENEE med *lathoniana*. HÜBN.

2. **C. hamana** LIN. Framvingarne citrongula med snedt rostfärgadt streck från anahörnet till vingmidten och ofta med några få rostfärgade småstreck; fransarne gula, i anahörnet bruna.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 11. 74.

Under juli och augusti månader, i synnerhet på klöfverfält, i Skåne, Bohuslän, Blekinge och Småland samt vid Kristiania och Töien i Norge.

3. **C. zoegana** LIN. framvingarne citrongula, med framkantens bas, en fläck på vingvecket och ett streck från anahörnet snedt till vingmidten och därifrån till vingspetsen samt fransarne rostbruna; emellan strecket och fransarne inneslutes således en gul fläck.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 12. 75.

Larven skall lefva i rötterna till *Scabiosa columbaria* och *Centaurea jacea* och hafva blek färg.

Under juli och augusti månader i Skåne, på Gotland och Öland.

4. **C. ambiguella** HÜBN. Framvingarne med rundade hvitaktiga fläckar och däremellan blekt ockragula med bredt mörkbrunt tvärband, som vid framkanten är nästan dubbelt bredare än vid inkanten; hufvud och thorax ockragula.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 12. 77.

Larven såsom ung rödbrun, senare köttfärgad med glänsande svartbrunt hufvud och nacksköld. Lefver utomlands i vin-

rankans blomklasar och senare i själfva drufvorna, hvarigenom den förorsakar stor skada. Dock måste han äfven lefva på andra växter, alldenstund arten håde hos oss och utomlands blifvit träffad i skogar fjärran från ställen, där vinrankor voro att tillgå. Man förmodar ock att den lefver af *Rhamnus*, *Viburnum* och *Ligustrum*.

Uti björkskogar under maj, juni och juli månader i Skåne, Vestergötland och vid Kristiania.

5. **C. straminea** HAW. Framvingarne halmgula med ockrabrun inblandning och glänsande hvit vattring samt ett ockrabrun, af glänsande hvita linier eller punktrader infattadt, jämbredt tvärband, som hinner framkanten eller slutar kort därförinnan; palperna föga längre än hufvudet.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 12. 78.

Larven tjockast på midten, blekgul eller nästan hvit med grått ryggekål, baktill djupt klufvet, svart hufvud och brun nacksköld. Yngre har den hufvud och nacksköld mörkbruna. Lefver i bottnen af blomhufvuden på *Centaurea nigra*, därifrån han drager sig ned uti en hålighet i den närmaste delen af stjälken; äfven i rotskotten till *C. jacea*.

Under juni och juli månader på Gotland och vid Kristiania.

Ann. Hos oss torde med framgång kunna eftersökas en denna närstående, i sydöstra England och en del af Tyskland förekommande art, som anses af några såsom var. af föregående.

C. alternana STEPH. Framvingarne halmgula med ockrabrunaktig inblandning, hvitaktigt glänsande, med ett från inkanten utgående till något öfver midten hinnande ockrabrun tvärband och en otydlig, krökt brunaktig streck från anahörnet till framkanten nära spetsen; palperna en gång till så långa som hufvudet.

STEPH. Ill. IV. 187. T. 35. 2. STAINT. Man. II. 276. HEIN. II. 1. 74.

Larven blekgul med små svarta fläckar, brunt hufvud, brun nacksköld, delad på längden af en gul linie. Lefver i blomhufvuden af *Centaurea scabiosa*, där han bildar åt sig en tub af silkespånad. Flygtiden infaller i juni och juli

6. **C. cruentana** FROEL. Framvingarne glänsande gulhvita med ockragula skuggningar, ett jämbredt, något brutet, obestämtdt begränsadt, vid framkanten och inkanten blygrått, brunfläckigt, i midten olivbrunt tvärband, samt olivbrun utkant med

blygrå skuggningar; fransarne glänsande blygrå; hufvud och thorax gulaktiga med silfvergrå glans.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 12. 76.

Larven rödhit med mörkbrunt hufvud och nacksköld; lefver i blomklasarna af *Achillea millefolium* och *Origanum vulgare*, hvars blommor han sammanspinner; äfven i frösättningen på *Plantago lanceolata*.

Under juli och augusti månader i södra Sverige åtminstone in i Östergötland.

(Forts.)

Rättelser.

Sid. 124 rad. 15 nedifr.	står: <i>Aræoceras</i> ,	läs: <i>Aræocerus</i> .
» 126 » 1 uppifr.	» figatiuron	» figuration.
» 126 » 8 »	» efter chrysalides	inskjutas avec cocons.
» 126 » 19 »	står: virants	läs: vivants.
» 226 » 19 & 20 »	» <i>Aræoceras</i>	» <i>Aræocerus</i> .
